બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થા

બાળ સત્સંગ પરીક્ષા કાર્યાલય

બાળ - ૧ : પ્રેક્ટિસ પેપર - ૪

જવાબપત્ર - ૪

સમય : ૨ કલાક
કુલ ગુણ : ૧૦૦

પ્ર.૧ કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. [૧૦]

વિભાગ-અ

(વડતાલ, રામાયણ, જૂનાગઢ, મહાભારત, ડભાણ, ૧૮૩૭)

૧. મહારાજે **ડભાણ** માં મોટો યજ્ઞ કર્યો હતો.

૨. નીલકંઠે **રામાયણ** ની ચોપાઇઓનો અર્થ કરી બતાવ્યો.

૩. ઘનશ્યામનો જન્મ સંવત **૧૮૩૭** માં થયો હતો.

૪. **જૂનાગઢ** ની સવારીમાં મહારાજે કાકડી ખાધી.

૫. **વડતાલ** માં મહારાજે શિક્ષાપત્રી ગ્રંથ લખ્યો.

વિભાગ-બ

(ગુણાતીતાનંદ, કલ્યાણ, મંદિર, મુક્તાનંદ, પ્રકાશ, બ્રહ્માનંદ)

૬. ભગવાનના ઘરને **મંદિર** કહેવાય.

૭. 'સ્વામીની વાતો' એટલે **ગુણાતીતાનંદ** સ્વામીની વાતો.

૮. વેદો આપણને શીખવે છે કે વિશ્વકા **કલ્યાણ** હો.

૯. ગુરુ શબ્દમાં 'રુ' એટલે **પ્રકાશ**

૧૦. 'જય સદ્‌ગુરુ સ્વામી' આરતી **મુક્તાનંદ** સ્વામીએ બનાવી છે.

પ્ર.૨ નીચેના આપેલા ખરા વાક્યની સામે '✓' ની નિશાની કરો અને ખોટા વાક્યની સામે 'X' ની નિશાની કરો. [૧૦]

૧.	આજે પણ મહારાજ ભક્તોને અંતકાળે તેડવા આવે છે.	**૧.**	✓
૨.	ઘનશ્યામનો જન્મ અયોધ્યામાં થયો હતો.	**૨.**	✗
૩.	મહારાજની જ્યોત પ્રમુખસ્વામી મહારાજ દ્વારા અજવાળું આપી રહી છે.	**૩.**	✓
૪.	જયરામદાસના મિત્રનું નામ કૃષ્ણ તંબોળી હતું.	**૪.**	✓
૫.	જોબનપગી એક મોટો સોદાગર હતો.	**૫.**	✗
૬.	શિક્ષાપત્રીનો ગ્રંથ માત્ર સ્વામિનારાયણ સત્સંગી માટે જ છે.	**૬.**	✗
૭.	દરરોજ માતા-પિતાને વંદન કરવા જોઇએ.	**૭.**	✓
૮.	મહારાજ પહેલ વહેલા ગઢડા પધાર્યા ત્યારે ખીજડાના ઝાડ નીચે બેઠા હતા.	**૮.**	✓
૯.	રામાનંદ સ્વામીએ મુક્તાનંદ સ્વામીના મનમાં પ્રવેશ કરીને સરયૂદાસના દર્શન કર્યા.	**૯.**	✗
૧૦.	ભગવાન સાચા સંત દ્વારા હંમેશા પ્રગટ રહે છે.	**૧૦.**	✓

પ્ર.3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ચોરસ ખાનામાં જવાબ નંબર લખો. [૪૦]

૧. આપણાં ઇષ્ટદેવ કોણ છે ?

(૧) પ્રમુખસ્વામી **(૨) સહજાનંદ સ્વામી** (૩) ભગવાન શ્રીરામ **૧.** ૨

૨. ઘનશ્યામે કેટલા વર્ષની ઉંમરે ગૃહત્યાગ કર્યો ?

(૧) ૧૧ (૨) ૯ (૩) ૧૫ **૨.** ૧

૩. ઘનશ્યામે ગૃહત્યાગ કર્યા બાદ કઈ તરફ પ્રયાણ કર્યું ?

(૧) હિમાલય (૨) નેપાળ (૩) મંદિર **૩.** ૧

૪. મહારાજે મગનીરામને દીક્ષા આપી કયું નામ પાડ્યું ?

(૧) અદ્વૈતાનંદ સ્વામી (૨) આત્માનંદ સ્વામી (૩) અદ્‌ભુતાનંદ સ્વામી **૪.** ૧

૫. પાંચડે પાંચ .... નાવે આંચ

(૧) ધર્મમાં **(૨) ભક્તિમાં** (૩) વૈરાગ્યમાં **૫.** ૨

૬. જ્યાં હરિ હોય ત્યાં શું ન હોય ?

(૧) અંધકાર (૨) માંદગી **(3) વહેમ** **૬.** 3

૭. ઘનશ્યામના માતાનું નામ શું હતું ?

(૧) રમાદેવી **(૨) ભક્તિદેવી** (૩) સુવાસિની **૭.** ૨

૮. વિદ્વાનોની સભાના અધ્યક્ષ કોણ હતા ?

(૧) ઘનશ્યામ (૨) શંકરાચાર્ય **(3) ધર્મદેવ** **૮.** 3

૯. રામાનંદ સ્વામીએ નીલકંઠને ક્યારે દીક્ષા આપી ?

(૧) સંવત ૧૮૫૭માં (૨) સંવત ૧૮૫૮માં (૩) સંવત ૧૮૬૦માં **૯.** ૧

૧૦. લોજમાં કોનો આશ્રમ હતો ?

(૧) મુક્તાનંદ સ્વામીનો (૨) સહજાનંદ સ્વામીનો **(૩) રામાનંદ સ્વામીનો** ૧૦. | ૩ |

૧૧. જ્યાં મૂર્તિઓ પધરાવાય છે તેને શું કહે છે ?

(૧) નિજ મંદિર (૨) હરિ મંદિર (૩) ઘર મંદિર ૧૧. | ૧ |

૧૨. નીલકંઠ જંગલમાં કેવી રીતે ફરતા હતા ?

(૧) નિશ્ચિંતપણે (૨) સ્થિર મને **(૩) નિર્ભયપણે** ૧૨. | ૩ |

૧૩. રામાનંદ સ્વામીએ સહજાનંદ સ્વામીને કયા ગામમાં ગાદી સોંપી ?

(૧) જેતલપુરમાં **(૨) જેતપુરમાં** (૩) પીપલાણામાં ૧૩. | ૨ |

૧૪. શીતળદાસે સમાધિમાં કોને સિંહાસન પર બેઠેલા જોયાં ?

(૧) ભગવાન નારાયણને (૨) રામાનંદ સ્વામીને (૩) શ્રી કૃષ્ણને ૧૪. | ૧ |

૧૫. ઘનશ્યામ કયા મંદિરમાં રામાયણની કથા સાંભળતા હતા ?

(૧) રામજીના **(૨) હનુમાનજીના** (૩) સ્વામિનારાયણના ૧૫ | ૨ |

૧૬. કૃષ્ણ તંબોળીના ઘર પાસેના સરોવરમાં શું થતું હતું ?

(૧) કાકડી **(૨) કમળ કાકડી** (૩) કમળ ૧૬. | ૨ |

૧૭. છાણીના તેજાભાઇ તથા મંડળીએ કયા તળાવનું ખોદકામ કરેલું ?

(૧) ગોમતી (૨) દૂધા (૩) ખાંપા ૧૭. | ૧ |

૧૮. ઘનશ્યામે ગૃહત્યાગ કરીને કઇ નદીમાં ઝંપલાવ્યું ?

(૧) ઘેલા (૨) ગંગા **(૩) સરયૂ** ૧૮. | ૩ |

૧૯. ભગતજી મહારાજના ગુરુ કોણ હતા ?

(૧) શાસ્ત્રીજી મહારાજ **(૨) ગુણાતીતાનંદ સ્વામી** (૩) યોગીજી મહારાજ ૧૯. | ૨ |

૨૦. નીલકંઠવર્ણીએ કેટલા વર્ષ સુધી વન વિચરણ કર્યું ?

(૧) ૭ (૨) ૯ (૩) ૬ ૨૦. | ૧ |

૨૧. નીલકંઠે કયા ગામમાં પોતાની વાણીને શાપ આપ્યો ?

(૧) ગઢડા **(૨) બાંશી** (૩) છપૈયા ૨૧. | ૨ |

૨૨. જોબનને વડોદરાના મહારાજાએ શું બાંધી આપ્યું ?

(૧) મકાન **(૨) વર્ષાસન** (૩) મંદિર ૨૨. | ૨ |

૨૩. મુક્તાનંદ સ્વામી નીલકંઠને કયા નામથી બોલાવતા ?

(૧) સરયૂદાસ (૨) નારાયણ મુનિ (૩) સહજાનંદ ૨૩. | ૧ |

૨૪. ગાદીએ બેસાડવાના ઉત્સવને શું કહે છે ?

(૧) પાટોત્સવ **(૨) પટ્ટાભિષેક** (૩) મહોત્સવ ૨૪. | ૨ |

૨૫. જૂનાગઢમાં મહારાજની સવારી જોવા ઝરૂખામાં કોણ ઊભું હતું ?

(૧) કારભારી (૨) રાજા **(૩) નવાબ** ૨૫. | ૩ |

૨૬. ક્યા ગામમાં મહારાજની સવારી વખતે લોકોએ તોફાન કર્યું ?

(૧) વડતાલ **(૨) આણંદ** (૩) ઇડર ૨૬. ૨

૨૭. કોણ જંતરમંતરની વિદ્યા શીખ્યો ?

(૧) મગનીરામ (૨) કાલીદત્ત (૩) પિબક ૨૭. ૧

૨૮. મહારાજે કેવા યજ્ઞો કરાવ્યા ?

(૧) અશ્વમેઘ **(૨) અહિંસક** (૩) રાજસુય ૨૮. ૨

૨૯. હરિભક્તોના શરીરે લાગેલા ગારાને મહારાજે શેનો લેપ કહ્યો ?

(૧) ચંદનનો (૨) મલમનો (૩) કેસરનો ૨૯. ૧

૩૦. મુક્તાનંદ સ્વામીના ગુરુ કોણ હતાં ?

(૧) રામાનંદ સ્વામી (૨) બ્રહ્માનંદ સ્વામી (૩) સહજાનંદ સ્વામી ૩૦. ૧

૩૧. આપણે ભગવાનના છીએ પણ શેના/કોના નથી ?

(૧) માતા-પિતા (૨) જગતના **(૩) માયાના** ૩૧. ૩

૩૨. જપ કરતાં સાધુઓ પર શું પડ્યું ?

(૧) વાંદરો **(૨) સાપ** (૩) વરસાદ ૩૨. ૨

૩૩. બાર મહિનામાં અમદાવાદમાંથી કોનું રાજ્ય ઉઠી ગયું ?

(૧) પેશ્વાનું (૨) બ્રિટિશનુ (૩) મોગલનું ૩૩. ૧

૩૪. ઘનશ્યામને મારવા કોણ આવ્યો હતો ?

(૧) પિબક (૨) રાક્ષસરાજ **(૩) કાલીદત્ત** ૩૪. ૩

૩૫. 'અતિથિ દેવો ભવ' આવું કોણ શીખવે છે ?

(૧) વેદો (૨) સંતો (૩) શાસ્ત્રો ૩૫ ૧

૩૬. શ્રીજી મહારાજ ક્યારે ધામમાં ગયા ?

(૧) સંવત ૧૮૩૦માં **(૨) સંવત ૧૮૮૬માં** (૩) સંવત ૧૮૮૧માં ૩૬. ૨

૩૭. કયા ગ્રંથમાં મહારાજે હિંસા ન કરવાનું કહ્યું છે ?

(૧) શિક્ષાપત્રી (૨) વચનામૃત (૩) સ્વામીની વાતો ૩૭. ૧

૩૮. પાટલા ઉપરથી ઘનશ્યામે ઉપાડેલો ગ્રંથ કયો હતો ?

(૧) ગીતા (૨) વચનામૃત (૩) રામાયણ ૩૮. ૧

૩૯. મહારાજના સાધુઓ શેને અડે નહિ ?

(૧) કપડાને **(૨) પૈસાને** (૩) અન્નને ૩૯. ૨

૪૦. સ્વાધ્યાયાન્ મા પ્રમદઃ એટલે શું ?

(૧) અભ્યાસ૧રમાં ચોરી ન કરો (૨) અભ્યાસમાં જૂઠું ન બોલો ૪૦. ૩

(૩) અભ્યાસમાં આળસ ન કરો

પ્ર.૪ નીચેનાં આપેલા પ્રશ્નોનાં એક થી બે લીટીમાં (ઉત્તર) જવાબ લખો. **[૧૦]**

૧. નીલકંઠવર્ણીએ શિકારીઓથી શાથી દુઃખ થયું ?

જ. બે શિકારીઓએ બંદુકથી બે પક્ષીઓને મારી નાંખ્યાં હતા તેથી નીલકંઠવર્ણીને દુઃખ થયું.

૨. મહંતે નીલકંઠને શા માટે મઠમાં / સુવા માટે કહ્યું ? / રાત રહેવા શા માટે આગ્રહ કર્યો?

જ. મહંત જાણતા હતા કે શ્રીપુરમાં રોજ એક હિંસક વાઘ આવતો હતો અને એ ઢોરઢાંખર કે માણસ કોઈ બહાર રહી ગયું હોય તો કોઈ પરોઢ જોવા પામતું નહીં આથી મહંતે નીલકંઠને મઠમાં રાત રહેવા આગ્રહ કર્યો.

૩. સાધુઓ અમદાવાદમાં (ક્યાં રહ્યાં ?) / ક્યાં મુકામ કર્યો ?

જ. અમદાવાદમાં ગામ બહાર દરિયાખાનાના ઘુંમટ પાસે ભુતિયા આમલીઓનું ઝુંડ હતું ત્યા સાધુઓએ મુકામ કર્યો.

૪. નીલકંઠને શોધવા કોણ નીકળી પડ્યું ? નીલકંઠ તેમને ક્યાં મળ્યાં ?

જ. નીલકંઠને શોધવા જયરામદાસ નીકળ્યાં. અંતે તેને નીલકંઠ સૌરાષ્ટ્રના લોજ ગામમાં મળ્યા.

૫. રામાનંદ સ્વામીએ નીલકંઠને કયા નવા નામ આપ્યા ?

જ. રામાનંદ સ્વામીએ નીલકંઠને સહજાનંદ સ્વામી અને નારાયણમુનિ એમ બે નવા નામ આપ્યા.

૬. શ્રીજી મહારાજે જુનાગઢથી (અંતકાળે) કોને બોલાવ્યા ? / તેડાવ્યા ?

જ. શ્રીજી મહારાજે જુનાગઢથી ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને તેડાવ્યા ?

૭. પિબકને સાચી શક્તિ કઈ સમજાઈ ? / શેમાં સમજાઈ ?

જ. પિબકને સમજાયું કે ભક્તિની શક્તિ, પ્રેમની શક્તિ, ત્યાગ અને વૈરાગ્યની શક્તિ એ સાચી શક્તિ છે.

૮. શિક્ષાપત્રીમાં મહારાજે શું વચન આપ્યું છે ?

જ. મહારાજે કહ્યું / લખ્યું છે કે જે આ શિક્ષાપત્રી પ્રમાણે વર્તશે તે આ લોક અને પરલોકમાં સુખી થશે.

૯. એક બાવાએ બીજા બાવાઓને નિર્ભય બની ઝાડ નીચે સુવા માટે શું વિચાર આપ્યો ?

જ. જ્યારે નીલકંઠ મારી સાથે છે પછી હું શા સારું બીઉં ?

૧૦. શ્રીજી મહારાજે કયા ગામમાં શિક્ષાપત્રી લખી ?

જ. શ્રીજી મહારાજે વડતાલમાં શિક્ષાપત્રી લખી.

પ્ર.૫ નીચેની સ્વામીની વાતો પૂરી કરો. **[૧૦]**

૧. ગાફલાઇ ટાળવાનું કારણ.....

જ. ગાફલાઇ ટાળવાનું કારણ એ છે જે ખટકો રાખે તો ટળે ને બીજો ઉપાય તો કોઇક શિક્ષા કરે ત્યારે ટળે.

૨. આવા સાધુને મનમાં.....

જ. આવા સાધુને મનમાં સંભારીએ તો મનનાં પાપ બળી જાય ને વાતો સાંભળીએ તો કાનનાં પાપ બળી જાય ને દર્શન કરીએ તો આંખનાં પાપ બળી જાય એમ મહિમા જાણવો.

૩. કરોડ કામ બગાડીને.....

જ. કરોડ કામ બગાડીને પણ એક મોક્ષ સુધારવો ને કદાપિ કરોડ કામ સુધાર્યા ને એક મોક્ષ બગાડ્યો તો તેમાં શું કર્યું?

૪. કેટલેક રૂપિયે આંખ કાન.....

જ. કેટલેક રૂપિયે આંખ, કાન, નાક આદિક ઇન્દ્રિયું મળે નહિ તે ભગવાને આપ્યાં છે પણ જીવ કેવળ કૃતઘ્ની છે.

૫. આપણે તો અક્ષરધામમાં.....

જ. આપણે તો અક્ષરધામમાં જાવું છે એવો એક સંકલ્પ રાખવો.

પ્ર.૬ નીચે આપેલ કીર્તન/અષ્ટક/શ્લોકની ખૂટતી કડીઓ પૂરી કરો. **[૧૦]**

૧. નવડે નવ .... તો અક્ષરધામમાં જવાય.

જ. નવડે નવ, તરી જા તું આ ભવ.... મારા બંધુ ૦
એકડે મીંડે દસ, અધર્મમાંથી ખસ.... મારા બંધુ ૦
એવી રીતે ભજાય, તો અક્ષરધામમાં જવાય.

૨. ગુણાતીતોડક્ષરં બ્રહ્મ .... મુચ્યતે ભવબન્ધનાત્ ॥

જ. ગુણાતીતોડક્ષરં બ્રહ્મ ભગવાન્ પુરુષોત્તમઃ ।
જનો જાનન્નિદં સત્યં મુચ્યતે ભવબન્ધનાત્ ॥

૩. ચરણ સરોજ તમારા......... અગણિત નરનારી ...જય.

જ. ચરણ સરોજ તમારા, વંદુ કર જોડી; (૨)
ચરણે ચીત્ત ધર્યાથી (૨) દુઃખ નાંખ્યા તોડી... જય ૦
નારાયણ સુખદાતા, દ્વિજકુળ તનુ ધારી; (૨)
પામર પતિત ઉદ્ધાર્યા, (૨) અગણિત નરનારી... જય ૦

૪. ૐ સહ નાવવતુ .... ૐ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ ।

જ. ૐ સહ નાવવતુ સહ નૌ ભુનક્તુ સહ વીર્યં કરવાવહૈ ।
તેજસ્વિ નાવધીતમસ્તુ મા વિદ્વિષાવહૈ ॥
ૐ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ ।

૫. પાંચડે પાંચ .... મૂકી દે જગનો ઠાઠ.

જ. પાંચડે પાંચ, ભક્તિમાં નાવે આંચ.... મારા બંધુ ૦
છગડે છય, શ્રીજીની બોલો જય.... મારા બંધુ ૦
સાતડે સાત, છે બ્રહ્મ હમારી જાત.... મારા બંધુ ૦
આઠડે આઠ, મૂકી દે જગનો ઠાઠ.

પ્ર.૭ નીચેના કોઈપણ એક વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૦ થી ૧૨ લીટીમાં) [૧૦]

૧. મહારાજ અને તેમના સાધુઓ દુઃખી અને ગરીબ લોકોના સુખ દુઃખમાં કેવી રીતે ભાગ લેતા ?

૨. સમાધિમાં લોકોને કેવા કેવા દર્શન થતાં?

૩. ‘રે મારી વાણી તું નિષ્ફળ જજો’ આવું મહારાજે શાથી કહ્યું?